

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

21 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Tomasz Szanciło (przewodniczący)

SSN Adam Doliwa (sprawozdawca)

SSN Marcin Trzebiatowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 21 stycznia 2026 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z 25 sierpnia 2022 r., I ACa 318/22,
w sprawie z powództwa G.P., Ł.P. i M.A.
przeciwko Bankowi spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,

- 1. odrzuca skargę kasacyjną w części dotyczącej powodów
Ł.P. i M.A.;**
- 2. oddala skargę kasacyjną w pozostałym zakresie;**
- 3. zasądza od pozwanej na rzecz powódki G.P. 2700 (dwa
tysiące siedemset) złotych oraz na rzecz powodów Ł.P. i M.A. po
450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów
postępowania kasacyjnego.**

Adam Doliwa

Tomasz Szanciło

Marcin Trzebiatowski

UZASADNIENIE

G.P., Ł.P. i M.A. wnieśli o zasądzenie od Banku spółki akcyjnej w W. łącznie na ich rzecz kwoty 118 071,30 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 20 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty i kosztami procesu.

Wyrokiem z 31 grudnia 2021 r. Sąd Okręgowy w Sieradzu zasądził od pozwanej na rzecz: G.P. kwotę 109 041,72 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 20 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty (pkt 1), Ł.P. kwotę 4514,79 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 20 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty (pkt 2), M.A. kwotę 4514,79 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 20 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty (pkt 3), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt 4) i rozstrzygnął o kosztach procesu (pkt 5-7).

Wyrokiem z 25 sierpnia 2022 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację strony pozwanej (pkt 1) oraz rozstrzygnął o kosztach postępowania odwoławczego (pkt 2).

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy i przyjął je za własne. Zgodnie z tymi ustaleniami, istotnymi z punktu widzenia rozpoznania skargi kasacyjnej, małżonkowie G.P. i Z.P. zawarli z Bankiem spółką akcyjną w K. umowę kredytu hipotecznego, na podstawie której bank udzielił im kredytu w wysokości 61 800 CHF na okres 300 miesięcy na dokończenie budowy domu jednorodzinnego oraz na spłatę kredytu hipotecznego w innym banku. Okres wykorzystania kredytu wynosił 8 miesięcy, a okres spłaty 286 miesięcy. W okresie wykorzystania kredytu i kolejnych 6 miesięcy bank udzielił kredytobiorcom karencji w spłacie kapitału.

Kwota kredytu lub transzy kredytu miała zostać wypłacona w złotych po przeliczeniu według kursu kupna waluty kredytu obowiązującego w banku, zgodnie z tabelą kursów walut [...] ogłaszaną w siedzibie banku, w dniu wypłaty kredytu lub transzy. Zgodnie harmonogramem wypłata kredytu nastąpić miała w dwóch transzach – pierwszej w kwocie 49 050 CHF, której planowany termin uruchomienia wyznaczono na 14 sierpnia 2003 r., i drugiej

w kwocie 12 750 CHF, której planowany termin uruchomienia wyznaczono na 31 marca 2004 r.

Kredytobiorcy zobowiązani byli do zapłaty prowizji bankowej od kwoty przyznanego kredytu w wysokości 927 CHF.

Z.P. zawarł z Towarzystwem Ubezpieczeń [...] spółką akcyjną w W. umowę ubezpieczenia „Specjalnie dla Kredytobiorców” potwierdzoną polisą nr [...]. Ochroną ubezpieczeniową został on objęty od 29 maja 2003 r. Suma ubezpieczenia na wypadek jego śmierci lub inwalidztwa w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia wynosiła 170 000 zł. Suma ta obniżała się zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik do polisy ubezpieczeniowej, opracowanym przez ubezpieczyciela na podstawie danych przedstawionych przez ubezpieczonego. Uposażonym z tej polisy ubezpieczeniowej był [...], który miał otrzymać 100 % wypłaty.

Na podstawie zawartej umowy kredytu wypłacono kredytobiorcom kwotę: 14 sierpnia 2003 r. – 136 412,96 zł; 7 stycznia 2004 r. – 37 125,45 zł i 15 września 2004 r. (po potrąceniu prowizji w kwocie 349,33 zł z kwoty 22 464,70 zł) – 22 115,37 zł. Łącznie kredytobiorcy otrzymali kwotę 195 653,78 zł. W dniu 14 sierpnia 2003 r. kredytobiorcy zapłacili kredytodawcy prowizję w kwocie 2672,63 zł, ponieśli też koszty ubezpieczenia kredytu w okresie przejściowym w kwocie 469,32 zł.

W dniu 2 lipca 2004 r. G.P. i Z.P. złożyli wniosek o zmianę warunków umowy kredytu i podwyższenie kredytu o kwotę 23 000 zł. W związku z tym 10 września 2004 r. zawarli oni z Bankiem aneks nr 1 do umowy kredytu hipotecznego z 13 sierpnia 2003 r., na podstawie którego zmieniono warunki umowy w ten sposób, że kwota kredytu została podwyższona o 8110 CHF, kredyt udzielony został na 300 miesięcy, w tym okres wykorzystania na 14 miesięcy, a okres spłaty na 286 miesięcy. Zmieniono też Załącznik nr 2 do umowy w ten sposób, że ustalono wysokość trzeciej transzy kredytu na kwotę 8110 CHF i ustalono planowany termin jej wypłaty na 30 września 2004 r.

Z.P. zmarł [...] 2012 r. W dniu 1 sierpnia 2012 r. powódka zawarła z pozwanym bankiem aneks nr 2/2012 do powyższej umowy kredytu,

na podstawie którego, w związku ze śmiercią Z.P., prolongowano spłatę rat kapitałowych kredytu w okresie od 16 kwietnia 2012 r. do 16 września 2012 r.

Po śmierci Z.P. Towarzystwo Ubezpieczeń [...] wypłaciło pozwanemu jako uposażonemu z polisy nr [...] kwotę 121 524,46 zł. W dniu 6 września 2012 r. powódka zawarła z pozwanym aneks nr 3/2012 do umowy kredytu, na podstawie którego to świadczenie z polisy zaliczono na spłatę kapitału kredytu.

W dniu 3 lutego 2017 r. powódka zawarła z pozwanym aneks nr 4/2012 do umowy kredytu, na podstawie którego dokonano częściowej spłaty kapitału kredytu. Ponadto pobrano od powódki prowizję za wcześniejszą częściową spłatę kapitału, zaś 2 maja 2017 r. pobrano od niej prowizję za przedterminową całkowitą spłatę kapitału.

Postanowieniem z 22 stycznia 2013 r. Sąd Rejonowy w Wieluniu stwierdził, że spadek po Z.P. na podstawie ustawy nabyli jego żona G.P. oraz jego dzieci Ł.P. i M.P. w częściach równych, po 1/3 każdy z nich. W dniu 15 czerwca 2017 r. M.P. – na skutek zawarcia związku małżeńskiego – zmieniła nazwisko i od tego czasu nazywa się M.A.

Do śmierci Z.P. kredytobiorcy wpłacili pozwanemu kwotę 98 076,11 zł z tytułu umowy kredytu. Po jego śmierci powódka wpłaciła kwotę 90 832,56 zł.

Pismem z 8 kwietnia 2021 r., doręczonym 12 kwietnia 2021 r., pełnomocnik powodów wystosował do pozwanego banku ostateczne przesądowe wezwanie do zapłaty, w którym żądał od pozwanego zapłaty powodom w terminie 7 dni kwoty 313 725,08 zł.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi skargę kasacyjną w całości wywiodła strona pozwana, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.: art. 56 k.c., art. 65 § 2 w zw. z art. 385¹ § 1 i 2 k.c. oraz art. 385² § 1 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 w zw. z art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 w zw. z art. 288 TFUE oraz art. 2 i 54 Traktatu akcesyjnego w zw. z art. 2, 9 i 87 Konstytucji; art. 58 § 1 i 3 k.c. w zw. z art. 47 Karty Praw Podstawowych UE w zw. z art. 353¹ w zw. z art. 405 k.c.

oraz art. 410 § 1 k.c.; art. 69 ust. 3 pr. bank.; art. 358 § 2 k.c.; art. 3 i 4 ust. 2 dyrektywy 93/13; art. 24 w zw. z art. 32 ustawy o NBP; art. 496 w zw. z art. 497 k.c.

Skarżący bank wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi do ponownego rozpoznania, ewentualnie o jego uchylenie i orzeczenie co do istoty sprawy.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powodowie wniesli o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna pozwanego banku podlegała w części odrzuceniu z uwagi na jej niedopuszczalność.

Zgodnie art. 398⁴ § 1 pkt 1 i 3 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać m.in. oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części (pkt 1), oraz wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany (pkt 3). Elementy te mają dla skargi charakter konstrukcyjny, a ich brak nie podlega usunięciu. Wiąże się z tym m.in. określenie wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o prawa majątkowe, co do których przewidziano dolny limit dopuszczalności skargi kasacyjnej z uwagi na tę wartość (art. 398² § 1 k.p.c.).

Należy zauważyć, że skarżący bank określił wartość przedmiotu zaskarżenia przez zsumowanie roszczeń przysługujących każdemu z powodów, co było oczywiście błędne z uwagi na treść wyroku Sądu Okręgowego (pkt 1-3), a apelacja pozwanego banku wniesiona od tego wyroku została oddalona przez Sąd Apelacyjny. Oznacza to, że wartość przedmiotu zaskarżenia powinna zostać ustalona odrębnie co do każdego z powodów, przy czym Sąd Najwyższy nie jest związany podaną przez skarżącego wartością przedmiotu zaskarżenia. W związku z tym skarga kasacyjna, jako niedopuszczalna w części, tj. w odniesieniu do powodów Ł.P. i M.A., w przypadku których wartość przedmiotu zaskarżenia wynosiła po 4514,79 zł, powinna zostać odrzucona przez Sąd Apelacyjny na podstawie art. 398⁴ § 1 pkt 1 i 3 w zw. z art. 398⁶ § 2 k.p.c. Wobec nieodrżucenia jej

przez Sąd drugiej instancji podlegała ona odrzuceniu przez Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c.

W pozostałym zakresie skarga kasacyjna okazała się bezzasadna.

Odnosząc się do zarzutów naruszenia licznych przepisów prawa materialnego, należy wskazać, że były to zarzuty na ogół w ostatnich latach przedstawiane przez pozywane banki w tzw. sprawach frankowych, a bezzasadność zdecydowanej większości z nich została już przesądzona w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Zasadniczy zarzut podnoszony przez pozwany bank sprowadzał się do zakwestionowania interesu prawnego powodów, który uzasadniałby dochodzenie przez nich ustalenia nieważności umowy kredytu, oraz do zakwestionowania zaistnienia podstaw upoważniających Sady *meriti* do stwierdzenia nieważności spornej umowy.

Jak wynika ze stanu faktycznego ustalonego w sprawie, G.P. i Z.P. zawarli z pozwanym bankiem umowę kredytu denominowanego kursem CHF. Według Sądów *meriti* postanowienia dotyczące przeliczenia kwoty kredytu i spłat na CHF są abuzywne, a bez nich umowa nie może funkcjonować, co prowadzi do wniosku o jej nieważności. Skarżący bank podważał to stanowisko, formułując zarzuty, które, jak wyżej wspomniano, wielokrotnie były już przedmiotem orzeczniczej analizy.

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym skargę kasacyjną podzieliła poglądy judykatury, w których wielokrotnie wyjaśniono, że określenie wysokości należności obciążającej kredytobiorcę z odwołaniem do tabel kursowych ustalanych jednostronnie przez bank, bez wskazania obiektywnych kryteriów oznaczania kursu waluty, jest nietransparentne, pozostawia pole do arbitralnego działania banku i obciąża kredytobiorcę nieprzewidywalnym ryzykiem, oraz narusza równorzędność stron umowy kredytu (zob. np. wyroki SN: z 26 maja 2022 r., II CSKP 650/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 48; z 13 października 2022 r., II CSKP 864/22, OSNC 2023, nr 5, poz. 50). Takie postanowienia umowne, kształtując prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszają jego interesy, są niedozwolone i nie wiążą konsumenta (art. 385¹ k.c.; zob. wyroki SN: z 13 maja 2022 r., II CSKP 464/22; z 27 maja 2022 r.,

II CSKP 314/22; z 9 września 2022 r., II CSKP 794/22; z 28 października 2022 r., II CSKP 902/22). Postanowienia te należy uznać za niedozwolone niezależnie od tego, czy swoboda banku w ustaleniu kursu waluty jest pełna, czy też w jakiś sposób ograniczona, np. w razie wprowadzenia możliwych maksymalnych odchyleń od kursu ustalanego z wykorzystaniem obiektywnych kryteriów.

Sąd drugiej instancji prawidłowo, jako niedozwolone, ocenił klauzule przeliczeniowe zawarte w umowie stron, pozwalające pozwanemu bankowi na arbitralne (dowolne) ustalanie kursu walutowego stanowiącego podstawę do określenia wysokości udostępnionej powodowi kwoty kredytu i wysokości poszczególnych rat. Umowa łącząca strony nie limitowała swobody strony pozwanej w ustalaniu kursu waluty, zatem nie tworzyła realnego instrumentu chroniącego powodów przed ryzykiem arbitralności i nadużyć ze strony banku. Odwołanie się w umowie do kursu ustalanego jednostronnie przez bank – bez wskazania zasad jego obliczania – umożliwiało mu oddziaływanie na wysokość zadłużenia kredytobiorców.

Należy też zauważyć, że wykładnia art. 385¹ § 1 k.c., w kontekście pojęcia „głównych świadczeń stron”, w aktualnej judykaturze Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości. Klauzule przeliczeniowe zastrzeżone w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego do waluty obcej określają główne świadczenie kredytobiorcy (zob. m.in. wyroki SN: z 4 kwietnia 2019 r., III CSK 159/17; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18; z 30 września 2020 r., I CSK 556/18; z 2 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21; z 27 lipca 2021 r., V CSKP 49/21; z 3 lutego 2022 r., II CSKP 415/22). W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej podkreśla się również, że za postanowienia umowne mieszczące się w pojęciu głównego przedmiotu umowy w rozumieniu art. 4 ust. 2 dyrektywy 93/13 należy uważać te, które określają podstawowe świadczenia w ramach danej umowy i które z tego względu charakteryzują tę umowę (zob. wyroki TSUE: z 30 kwietnia 2014 r., C-26/13, Árpád Kásler i Hajnalka Káslerné Rábai przeciwko OTP Jelzálogbank Zrt, pkt 49-50; z 26 lutego 2015 r., C-143/13, Bogdan Matei i Ioana Ofelia Matei przeciwko SC Volksbank România SA, pkt 54; z 23 kwietnia 2015 r., C-96/14, Jean-Claude Van Hove przeciwko CNP Assurances SA, pkt 33, i z 20 września 2017 r., C-186/16, Ruxandra Paula Andriciuc i in. przeciwko Banca

Românească SA, pkt 35). Za takie uznawane są klauzule indeksacyjne lub denominacyjne (waloryzacyjne), jak i postanowienia odnoszące się do ustalonego w walucie obcej mechanizmu waloryzacji świadczeń (określane niekiedy jako „klauzule ryzyka walutowego”), które wiążą się z obciążeniem kredytobiorcy (konsumenta) ryzykiem zmiany kursu waluty i związanym z tym ryzykiem zwiększenia kosztu kredytu (zob. wyroki TSUE: z 20 września 2017 r., C-186/16, Andriuc i in., pkt 37; z 20 września 2018 r., C-51/17, OTP Bank i OTP Faktoring, pkt 68; z 14 marca 2019 r., C-118/17, Dunai, pkt 48; z 3 października 2019 r., C-260/18, Dziubak, pkt 44).

Wobec powyższego zarzuty naruszenia przez Sąd drugiej instancji art. 65 k.c., art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 1 ust. 2 w zw. z art. 4 ust. 1 i ust. 2 i art. 6 ust. 1 i ust. 2 dyrektywy 93/13 w zw. z art. 385¹ § 1 k.c. okazały się bezzasadne.

Konsekwencją stwierdzenia, że dane postanowienie umowne ma charakter niedozwolony w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., jest działająca *ex lege* sankcja bezskuteczności niedozwolonego postanowienia, połączona z przewidzianą w art. 385¹ § 2 k.c. zasadą związania stron umową w pozostałym zakresie (zob. m.in. uchwałę SN z 29 czerwca 2007 r., III CZP 62/07, OSNC 2008, nr 7-8, poz. 87, oraz uchwałę składu siedmiu sędziów SN z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56, a także m.in. wyroki SN: z 30 maja 2014 r., III CSK 204/13; z 1 marca 2017 r., IV CSK 285/16; z 24 października 2018 r., II CSK 632/17; z 8 lutego 2023 r., II CSKP 978/22). Uznanie bowiem, że postanowienia dotyczące przeliczania kwoty kredytu i uiszczanych spłat na walutę obcą są niedozwolonymi postanowieniami umownymi oznacza, że zgodnie z art. 385¹ § 1 zd. 1 k.c. nie wiążą one kredytobiorców. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wyjaśnił, że art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, iż warunek umowny uznany za nieuczciwy należy co do zasady uznać za nigdy nieistniejący, tak, by nie wywoływał on skutków wobec konsumenta. W związku z tym sądowe stwierdzenie nieuczciwego charakteru takiego warunku powinno mieć z reguły skutek w postaci „przywrócenia” sytuacji prawnej i faktycznej konsumenta, w jakiej znajdowałby się on bez tego warunku (zob. wyrok TSUE z 21 grudnia 2016 r., C-154/15, C-307/15 i C-308/15, Francisco Gutiérrez Naranjo i Ana María Palacios

Martínez przeciwko Cajasur Banco i Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA (BBVA), pkt 61-62).

Przede wszystkim jednak Sąd Najwyższy w uchwale całego składu Izby Cywilnej z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22 (OSNC 2024, nr 12, poz. 118), ugruntował dotychczasową linię orzecniczą i przyjął (w materii objętej sporem w niniejszej sprawie), że:

1. W razie uznania, że postanowienie umowy kredytu indeksowanego lub denominowanego odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów.

2. W razie niemożliwości ustalenia wiążącego strony kursu waluty obcej w umowie kredytu indeksowanego lub denominowanego umowa nie wiąże także w pozostałym zakresie.

3. Jeżeli w wykonaniu umowy kredytu, która nie wiąże z powodu niedozwolonego charakteru jej postanowień, bank wypłacił kredytobiorcy całość lub część kwoty kredytu, a kredytobiorca dokonywał spłat kredytu, powstają samodzielne roszczenia o zwrot nienależnego świadczenia na rzecz każdej ze stron.

Należy wskazać, że odstępianie od zasady prawnej, a taki status ma uchwała całego składu Izby Sądu Najwyższego, jest możliwe tylko przez wydanie kolejnej uchwały w analogicznym składzie (art. 88 ustawy o SN).

W związku z powyższym nie był również uzasadniony zarzut skargi wskazujący na możliwość wypełnienia luki w umowie, powstałej na skutek usunięcia z niej klauzuli przeliczeniowej (art. 385¹ § 1 k.c.), przez odwołanie się do mechanizmu ustalania kursu walutowego przewidzianego w art. 358 § 2 k.c., tj. przyjęcia na potrzeby wyliczeń średniego kursu franka szwajcarskiego w NBP. W kwestii ewentualnego stosowania przepisów prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym, w celu zastąpienia wyeliminowanych z umowy postanowień abuzywnych, należy odwołać się do zacytowanego powyżej punktu 1 uchwały z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22. W tym kontekście zasadne jest również wskazanie na wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

z 26 marca 2019 r., C-70/17, Abanca Corporación Bancaria SA przeciwko Albertowi Garcíi Salamance Santosowi i Bankia SA przeciwko Alfonsowi Antoniowi Lau Mendozie i Verónice Yulianie Rodríguez Ramírez, w którym wykluczono, aby sąd krajowy mógł zmieniać treść nieuczciwych warunków zawartych w umowach (pkt 54). Oznacza to, że nieuprawnione jest zastąpienie przez sąd postanowień niedozwolonych innymi, gdyż prowadziłoby to w istocie do zmiany treści łączącej strony umowy. Możliwość takiej zmiany umowy przez sąd stoi w sprzeczności z celami prewencyjnymi dyrektywy 93/13, gdyż przedsiębiorcy wiedzieliby, że nawet w razie zastosowania klauzuli niedozwolonej umowa zostanie skorygowana przez sąd w sposób możliwie najpełniej odpowiadający ich woli, a jednocześnie dopuszczalny w świetle przepisów o niedozwolonych postanowieniach umownych (zob. też wyrok TSUE z 29 kwietnia 2021 r., C-19/20, I.W. i R.W. przeciwko Bankowi B. S.A., pkt 68). W związku z tym należy stwierdzić, że nie jest dopuszczalne zastosowanie przepisów o charakterze dyspozytywnym w celu zastąpienia wyeliminowanych z umowy postanowień abuzywnych.

Warto podkreślić, że wyeliminowanie abuzywnych klauzul przeliczeniowych nie prowadzi do utrzymania w mocy umowy kredytu indeksowanego kursem CHF, jako kredytu złotowego, oprocentowanego według stawki LIBOR (zob. np. wyroki SN: z 17 marca 2022 r., II CSKP 474/22; z 13 kwietnia 2022 r., II CSKP 15/22; z 26 kwietnia 2022 r., II CSKP 550/22; z 10 maja 2022 r., II CSKP 694/22; z 20 maja 2022 r., II CSKP 796/22; z 26 stycznia 2023 r., II CSKP 875/22; z 30 maja 2023 r., II CSKP 1536/22; z 22 czerwca 2023 r., II CSKP 1484/22; por. jednak odmiennie wyroki SN: z 26 maja 2022 r., II CSKP 650/22; z 1 czerwca 2022 r., II CSKP 364/22; z 18 sierpnia 2022 r., II CSKP 387/22; z 28 września 2022 r., II CSKP 412/22; z 23 listopada 2022 r., II CSKP 923/22; z 26 stycznia 2023 r., II CSKP 272/22).

Nie miał również racji skarżący bank, że przysługiwało mu prawo zatrzymania. Sąd Apelacyjny słusznie nie zastosował art. 496 w zw. z art. 497 k.c. Sąd Najwyższy w uchwale z 19 czerwca 2024 r., III CZP 31/23 (OSNC 2025, nr 3, poz. 25) wyjaśnił, że prawo zatrzymania (art. 496 k.c.) nie przysługuje stronie, która może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony. W tym zakresie należy powołać się również na uchwałę Sądu Najwyższego z 5 marca 2025 r., III CZP 37/24

(OSNC 2025, nr 11, poz. 98), w której stwierdzono, że w razie dochodzenia od banku zwrotu świadczenia spełnionego na podstawie umowy kredytu, która okazała się niewiążąca, bankowi nie przysługuje prawo zatrzymania na podstawie art. 496 w zw. z art. 497 k.c. Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym skargę kasacyjną w całości podziela oba te poglądy, nie aprobuje poglądu przeciwnego, wyrażonego w niektórych innych orzeczeniach Sądu Najwyższego na marginesie innych wywodów (zob. uchwałę SN z 16 lutego 2021 r., III CZP 11/20, OSNC 2021, nr 6, poz. 40; uchwały składu siedmiu sędziów SN z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56, i z 28 lutego 2025 r., III CZP 126/22, OSNC 2025, nr 11, poz. 97).

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c., oddalił skargę kasacyjną. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, 1¹ i 3 w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 3 i 6, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1935 ze zm.).

Adam Doliwa

Tomasz Szanciło

Marcin Trzebiatowski

(P.H.)

[a.ł]